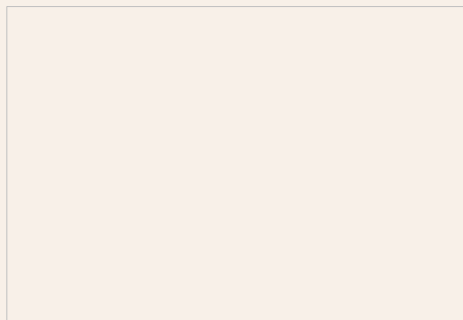

Mateřské centrum, fenomén občanské společnosti

V březnu tohoto roku slavilo deset let svého trvání první Mateřské centrum YMCA v Praze na Poříčí. Dnes již má YMCA taková centra tři a v celé naší republice existuje síť zahrnující zhruba 125 těchto zařízení, což představuje docela slušný úspěch.

V rámci oslav proběhla beseda u kulatého stolu na téma Mateřské centrum - fenomén občanské společnosti. Iniciovala ji Rut Kolínská, matka čtyř dětí, která stála u zrodu sítě těchto center a jejíž elán, temperament a činorodost nelze neobdivovat. Místo u stolu přijala řada zajímavých hostů, náladu odpoledne bych mohla shrnout slovy Aleny Wagnerové, která ideu mateřských center do České republiky přinesla: Jsem velmi překvapená krásnou, otevřenou a velmi přátelskou atmosférou tohoto setkání, kde jsou zástupci mateřských center, komunální politiky i médií. To je to, co by se od nás mohli v zahraničí učit, dialogu a určité laskavosti vztahů.

Marie Nováková, zakladatelka dvou mateřských center, to s dětmi umí

Velmi poutavý byl příspěvek PhDr. Pavla Csádera, psychologa pracujícího v oblasti rodiny. Zná dobře problémy žen, i těch na tzv. mateřské dovolené, jichž se program mateřských center týká nejvíc. Zná dobře i problematiku sídlišť, osamělost žen ponechaných jen s dítětem, o které pečují ve dne v noci. Mít čas na sebe se jim zdá být sobecké. Ztrácejí se vztahy s jinými lidmi, mizí sebeúcta. Psychické problémy, alkohol jsou často voláním o pomoc. Pomoc těmto ženám může nabídnout mateřské centrum. Uvádí je do nových vztahů, odhaluje jejich vlohy a umožňuje jim uplatnit je v praxi. Společenství dodává i odvahu k životu. Náhle nejsem sama, jsme na tom podobně, můžeme si pomáhat.

Měla jsem to štěstí, že jsem mohla zakládat první mateřské centrum v naší republice. Na seminář k dané problematice, který iniciovala Rut, vyslala YMCA Praha mne, protože jsem nadšeně hovořila o nějakém klubu pro maminky. Fungovalo to jinde, proč ne tady? Časem jsem se přestěhovala a na Černém Mostě založila další centrum. Zní to jednoduše, ale znáte to: hory papíru a starostí, ale také (a to hlavně) víra, že dobrá věc si vždycky najde své místo v realitě i v srdcích lidí. O tom, jaké je to takové centrum věst, by se daly napsat knihy. Název mého vstupního příspěvku při besedě u kulatého stolu zněl: Proč jsou mateřská centra tak přitažlivá. A odpověď?

Mateřská centra jsou přitažlivá, protože mateřství samo o sobě je to nejkrásnější poslání ženy. Nemluvíme teď o mateřství fyzickém, ale o mateřství duchovním. My ženy jsme matkami svým postojem k světu. Víme, o čem mluvíme. Nejsem jen matka svých dětí, vedoucí mateřského centra Klubičko, ale i učitelka. Děti, které učím, jsou také moje děti a ony to vědí. Mateřství je to, co v nás ženách cítí i muži, protože každý z nich měl svou maminku.

Každé mateřské centrum je jiné, jako jsme rozdílní i my. Aktivity a jejich náplň si určují maminky samy, svými zájmy, schopnostmi, znalostmi. Každý rok v našem centru vypadá jinak. Realizujeme svá přání, ale zároveň si nasloucháme.

Dnešní svět volá po vztazích, po společenství - a to mateřské centrum nabízí. Nemylně se, MC se netýká jen maminek a dětí. Na akcích máme i tatínky. Máme je v zádech a zajišťujeme jim zázemí. Míváme tam i babičky, celé rodiny, protože rodinu tvoří láska a ta si neklade hranice.

Když se slaví nějaké výročí, možná má člověk právo mít nějaké přání. Mám přání a možná je to i takový můj sen - aby bylo hodně míst, kde se můžeme nadechnout, nabrat síly a vědět, že na světě nejsme sami, že lidí dobré vůle je dost a že si vzájemně pomáháme.

Ing. Mgr. Marie Nováková

Na začátku byl výše uvedený redakční příspěvek, který nemůže neoslovit - a tak jsem se vydala na místo, o kterém v něm (také) byla řeč: do Mateřského centra Klubičko ve Vlčkově ulici. Bylo po jedenácté a cestou jsem narazila na hlouček odcházejících maminek s malými dětmi. Vypadaly úžasně pohodově: to nebyly ty nervózní matky, vlekoucí za sebou svoji usazenou ratolest a připravené kdykoli se na ni utrhnout, na které mezi paneláky člověk občas narazí. Moje představa, že v dopoledním klubu, který za chvíli končí, už skoro nikdo nebude, vzala rychle za své. Pár dětí právě cvičilo a bylo tu tak živo, že jsem se raději ohlásila na později.

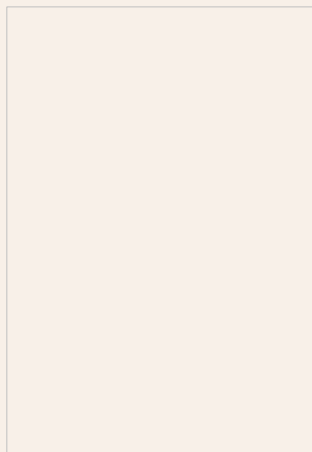
Marie Nováková byla jako správná kantorka ve škole, službu měla druhá hlavní organizátorka mateřského centra MUDr. Markéta Knobová., která už před jedenácti lety nastoupila na mateřskou dovolenou a od té doby se postupně věnovala svým čtyřem dětem. Protože jsem původně bydlela jinde, začínala jsem také v Mateřském centru YMCA na Poříčí, kde se sjížděly maminky z celé Prahy. Tady na sídlišti je výhodné, že jsou většinou z okolí a potkávají se i mimo centrum - a to byl také cíl paní Novákové při jeho založení, říká úvodem a pak reaguje na moji otázku, kdo Marii Novákové s Klubičkem pomáhal v době jeho vzniku v prosinci 1995: Začínala tu sama. Je to člověk, který má úžasnou schopnost komunikovat s lidmi a získat je pro věc. Teď tu vede takový zajímavý program se školními dětmi z druhého stupně, se kterými sem chodí na praxi. Ty velké si pro ty malé vždycky připraví třeba pohádku nebo spolu s nimi zpívají, hrají na rytmické nástroje... Malé děti jsou nadšené, že mají velkého kamaráda, a stejně to působí i naopak.

Dnes už je MC Klubičko dobře fungujícím organismem, ve kterém se podařilo skloubit příležitostné aktivity maminek s programem těch, kteří sem přinesli něco svého. Tak třeba v úterý je tu Motýlek - Sdružení na pomoc dětem s handicapem - v čele s dr. Zuzanou Jelenovou a Mgr. Hanou Urbanovou. Jejich činnost se postupně rozrůstala, takže se osamostatnily, ale nadále spolupracujeme, říká dr. Knobová. Ve čtvrtek tu zase skupina maminek má křesťanskou školičku a ty minimálně každý půlrok připravují pro lidi ze sídliště dny tvořivosti. Těžiště činnosti centra je v dopoledních hodinách, ale Marie Nováková i Markéta Knobová se snaží, aby tu děti ze sídliště mohly být, spolu s aktivními rodiči schopnými něco pro ně pravidelně dělat, i odpoledne. Letos tu mají školáci turistický kroužek, večer se tu pořádají různé přednášky a podobně.

Přítom začátky tohoto MC nebyly jednoduché: bývalá mateřinka ve Vlčkově ulici je už jeho třetím působištěm. Zhruba půl roku měli možnost scházet se v ZŠ Generála Janouška, kde Mgr. Nováková učí, pak dlouho nic, následovala krátká etapa působení ve Vyběralově ulici a další hledání. Pomohl opět úřad naší městské části a od 1. října 1999 se Klubičko konečně dokutálelo na své dnešní místo. Vlčková ulice je ideální nejen vnitřním uspořádáním prostor, ale i polohou nedaleko metra. Nájemné je symbolické, provoz je financován z grantů poskytovaných Úřadem městské části Praha 14 i z dalších peněz, jež získá YMCA, maminky platí desetikorunu za dopoledne.

Ze tří heren, které tu máme v pondělí, ve středu a v pátek dopoledne, je jedna s programem a tam je to trochu dražší, vysvětluje dr. Knobová. Je určena dětem před nástupem do školky. Tady na sídlišti je velká koncentrace dětí, takže maminky, které jsou na mateřské s menším dítětem, nemají šanci to starší umístit do předškolního zařízení. Když pak jdou do práce a dítě do školky, jeho aklimatizace probíhá mnohem líp, je zvyklé na kolektiv i na určitý režim.

Mezi zaměstnané maminky se v příštím roce hodlá zařadit i dr. Knobová. Kdo povede Klubičko potom? Mám pár šikovných maminek v záloze, když je třeba, vezmou to za mě. Zatím si ale netroufají mít to na starosti nastálo, dozvídám se spolu s tím, že nevýhodou mateřských center je, že jak odrůstají děti, maminky se tu stále obměňují.

Jednou ročně připravují školní děti pro ty malé táborák se soutěžemi - na snímku v popředí malý objevitel pokladu

A výhody? Ty samozřejmě převažují, a protože hlavně o nich v úvodu vyprávěla Mgr. Nováková, není třeba je znovu připomínat. Její původní představa se naplňuje: maminky, které sem s dětmi docházely a teď už zase chodí do práce, se tu rády aspoň jednou za měsíc sejdou. Je opravdu fajn někam patřit.

Věra Štemberová, foto: archiv MC